

Hvorfor vokser noen steder – mens andre gjør det ikke?

Teoretisk forståelse og en modell som rydder litt opp
Med relevans for Risør

FRAMSIDE

NYHETER

FAGOMRÅDE

Helse- og
velferdsforskning
Kommunalforskning
Kulturforskning
Regional utvikling
Senter for natur- og
kulturbasert
nyskaping

PROSJEKTER

PUBLISERINGER

MEDARBEIDERE

OM OSS

LEDIGE STILLINGER

Med motvind som fremdrift i Agder

Østre Agder scorer ikke så godt på årets Nærings NM. Også på flere andre områder knyttet til regional utvikling, peker pilene feil vei. Med bred deltakelse fra regionens kommuner og fra næringslivet selv, håper regionen nå å bruke motvind som fremdrift for befolkningsvekst og næringsutvikling.

NYHETSARKIV

- Kommunene kan spare 1 milliard i overføringer til de private barnehagene
- Seniorer som mentorer for kulturbedrifter
- Fra praksisplass til fast jobb for innvandrere
- Med motvind som fremdrift i Agder
- Interkommunalt barnevern i Knutepunkt Sørlandet
- Med mestring og muligheter i fokus
- Utgreiing av kommunestruktur i Nordhordland
- Telemarksforsker i ekspertutvalg for kommunestruktur
- God jul og godt nyttår
- Å organisere et museum
- Telemarksforskning 25 år
- Ung i Vestfold 2013: Skikkelig, stressa ungdomskull
- Norsk kulturindeks 2013: Røros på topp igjen
- Telemarks filmbransje – liten, men lovende
- Høstens store kulturpolitiske begivenhet: KulturRikets tilstand
- Bondens miljøplan til last og nytte
- Fortsatt kostnadsforskjeller mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager
- Spyspiss eller tilrettelegger?
- Seminar: Kan steder påvirke sin egen utvikling? I så fall, hvordan?
- Duett eller duell?

FRAMSIDE

NYHETER

FAGOMRÅDE

PROSJEKTER

PUBLISERINGER

MEDARBEIDERE

OM OSS

LEDIGE STILLINGER

Kommunene kan spare 1 milliard i overføringer til de private barnehagene

(25.2.2014) Telemarksforsking har på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet studert og anbefalt hvordan pensjonskostnader, kapitalkostnader og åpne barnehager bør håndteres i finansieringsordningen for ikke-kommunale barnehager. Hvis forslagene våre blir fulgt, vil det kunne innebære en samlet reduksjon i overføringene fra kommunene til de private barnehagene på ca 1 milliard kr. [Les mer](#)

AKTUELT

- Interkommunalt samarbeid og kommunestruktur
- Norsk kulturindeks
- KOSTRA-analyse
- Attraksjonskraft gjennom stedsinnovasjon

VÅRE FAGOMRÅDER

Helse- og velferdsforskning

Velferdsforskning: politisk styring og organisering av arbeidsmarkedstiltak, eldreomsorg, psykisk helse, tiltak rettet mot barn og unge på kommunalt, regionalt og statlig plan.

► [Les mer](#)

Kommunalforskning

Kommunestruktur, interkommunalt samarbeid, statlige virkemidler og finansieringsopplegg overfor kommunene, omstillingsarbeid og økonomistyring.

► [Les mer](#)

Kulturforskning

Vi arbeider med forskning på kulturpolitikk og kulturøkonomi, evalueringer og utredninger av prosjekter på kunst- og kulturfeltet. Gjennom denne forskningen bidrar vi både til et kunnskapsgrunnlag for og kritiske

FRAMSIDE

NYHETER

FAGOMRÅDE

Helse- og
velferdsforskning
Kommunalforskning
Kulturforskning

Regional utvikling

Senter for natur- og
kulturbasert
nyskaping

PROSJEKTER

PUBLISERINGER

MEDARBEIDERE

OM OSS

LEDIGE STILLINGER

Regional utvikling

Næringsanalyser, "Nærings-NM", bransjeanalyser, attraktivitetsbarometer og evalueringer av næringstiltak.

Fagområdet regional utvikling, innovasjon og entreprenørskap har definert følgende områder:

Næringsanalyser, der vi analyserer næringsutviklingen på ulike geografiske nivåer: Landsdel, fylke, regioner og kommuner. Vi

MEDARBEIDERE

**Knut
Vareide**
Fagkoordinator
[Kontakt oss](#)

FAGGRUPPEN BESTÅR AV:

- › Eika, Brynjulv
- › Sanda, Karl Gunnar
- › Vike, Halvard
- › Aastvedt, Ailin
- › Svardal, Solveig
- › Thorstensen, Audun
- › Hvitsand, Christine
- › Kobro, Lars Ueland
- › Storm, Hanna Nyborg
- › Sørhaug, Christian
- › Nygaard, Marit Owren

AKTUELLE NYHETER

- › Med motvind som fremdrift i Agder
- › Duett eller duell?
- › Hva er det som gjør at steder vokser?

SISTE PUBLISERINGER

Suksessrike distriktskommuner

En studie av kjennetegn ved 15 norske distriktskommuner

LARS UELAND KOBRO, KNUT VAREIDE (Telemarksforsking)
OG MORTEN HATLING (Sintef)

TF-rapport nr. 303

2012

KOMMUNEPLAN

2014-2025

UTVIKLINGSKULTUR

PLANER OG VEDTAK

1. Hva kjennetegner Risørkulturen?

A. Skomaker, bli ved din lest. Det sier nå jeg! Enhver bør skjøtte sitt eget arbeid og gjøre det han er best til. Da får enhver konsentrert seg om å skape mest mulig verdier på sitt eget område. Summen av det, blir jo bra for alle!

B. Det er viktig at vi ikke er så opptatt av grenser – grenser mellom sektorer og næringer, og grenser mellom bygder og grender. Vi må blande kompetanse og erfaring. Da kan det vokse fra nye ting og ideer!

2. Hva kjennetegner Risørkulturen?

A. Her legger vi oss ikke så mye opp i hva andre driver med. Det er viktig å klare seg mest mulig på egenhånd. Det er best slik.

B. Her er det en for alle – alle for en. Vi bidrar så godt vi kan til hverandres liv og levnet. Vi deler tross alt et skjebnefellesskap, vi som bor på dette stedet

3. Hva kjennetegner Risørkulturen?

*A. Her tar vi det med ro!
Oppstår det en
utfordring, roer vi det
ned og tenker oss nøye
om. Det kan jo hende
ting ordner seg av seg
selv, det gjør de ofte.*

*B. Her omkring skal jeg si
det skjer mye greier!
Her er vi stadig på farta
for å se om ting kan bli
bedre eller billigere! Vi
finner på stadig nye ting
– ingen dag er den
andre lik!*

Folk skaper steder!

Gjennom arbeid...

Og gjennom å bo...

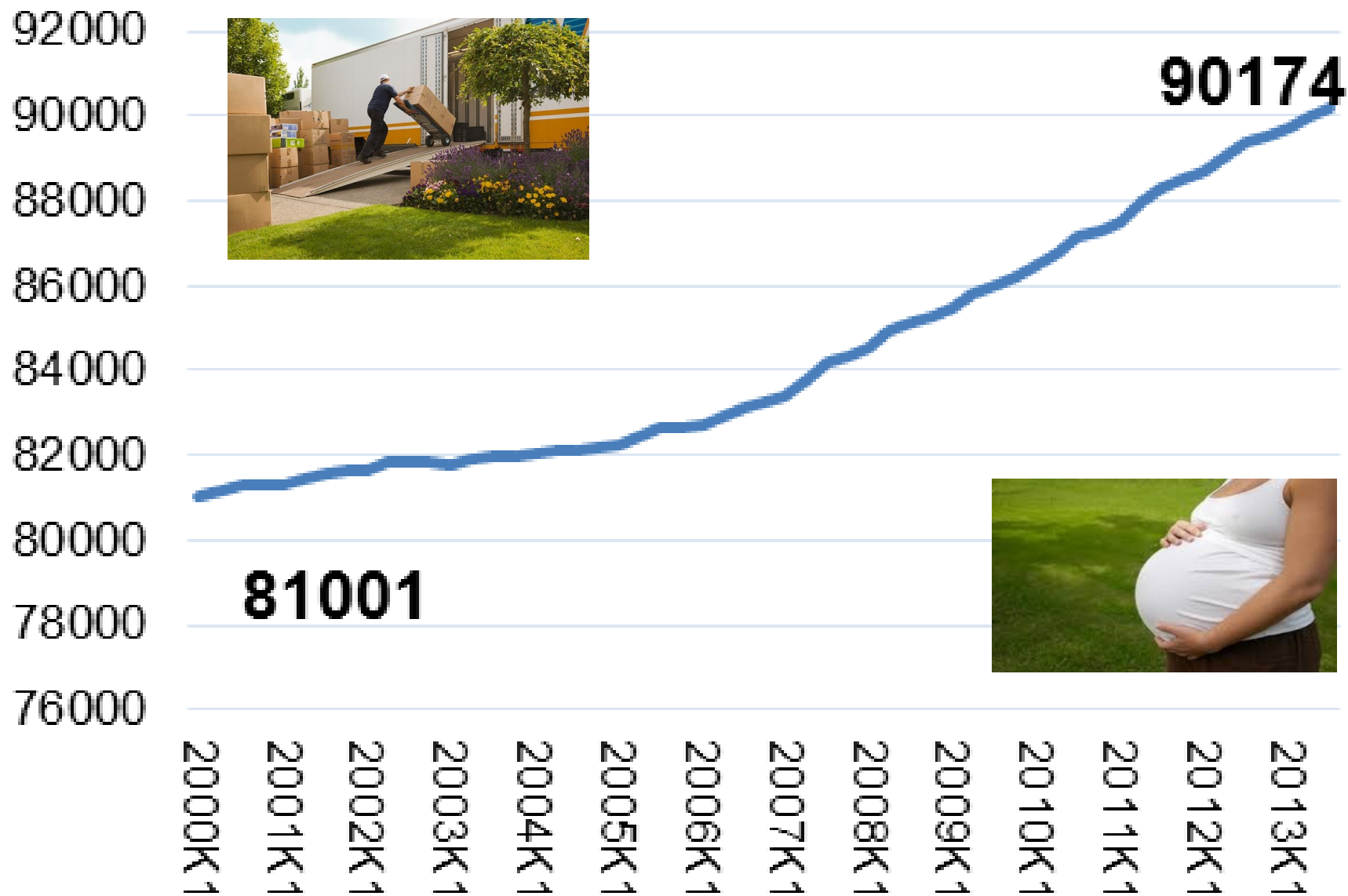

Et overordnet prinsipp....

Folk skaper steder!

- Arbeidsfolk og produksjon i fabrikkene
 - Barn i barnehagen, unger på skolen
 - Kunder i butikkene
 - Medlemmer i skolekorpset, speidere i speider'n
 - Folk på sosiale møteplasser
 - Politikere i kommunestyret
 - Båter i gjestehavna
 - Publikum på kulturarrangementer
 - Puls i hverdagen...

Folk flytter!

10 % av befolkningen flytter over en kommunegrense hvert år.

De flytter sannsynligvis frivillig!

Hvorfor flytter de dit de flytter?

Arbeid, familie, studier, interesser, miljø, kultur?....

It is generally a waste of your time to try to change your town.

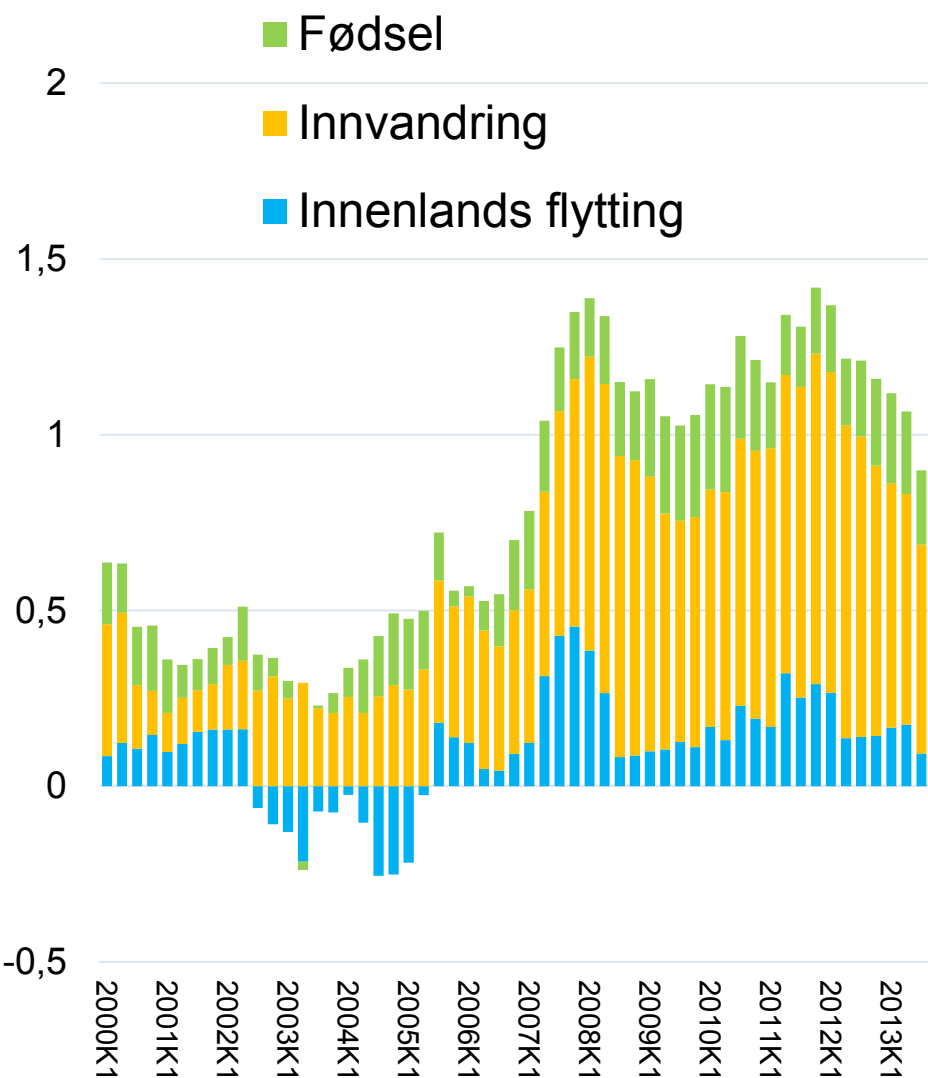
You can get far better personal results by moving to another town that has the qualities you are looking for.

www.votewithyourfeet.com

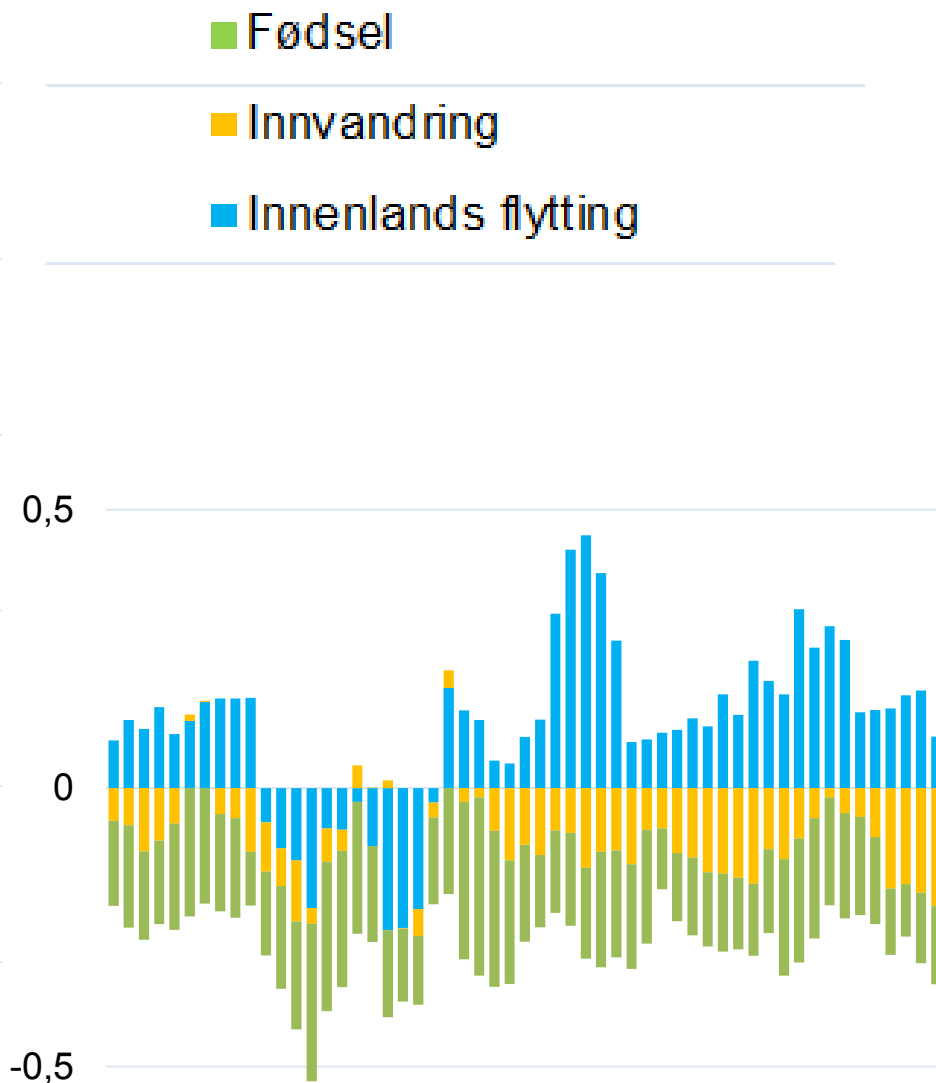

BEFOLKNINGSUTVIKLING

Kvartalsvis utvikling, relativt – Østre Agder 2000-2013

Prosentvis endring i regionens befolkning

Relativ vekst sammenliknet med Norge

Steder skapes av folk!

Gjennom å bo der

Attraktivitet for innbyggere

Bosetting

Gjennom å jobbe der

Attraktivitet for næringslivet

Utvikling

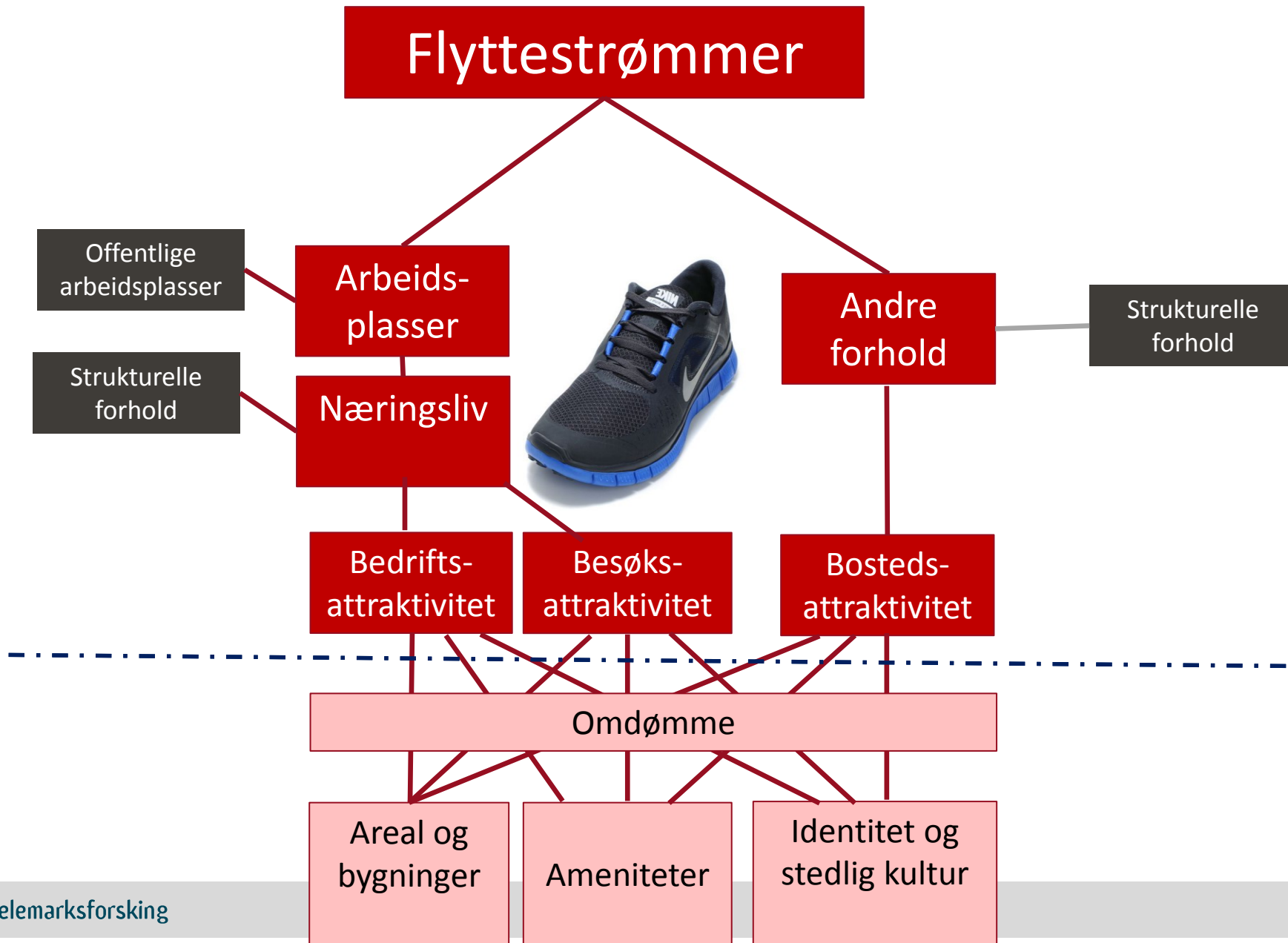
Bedrift

Besøk

Attraktivitet for besøk

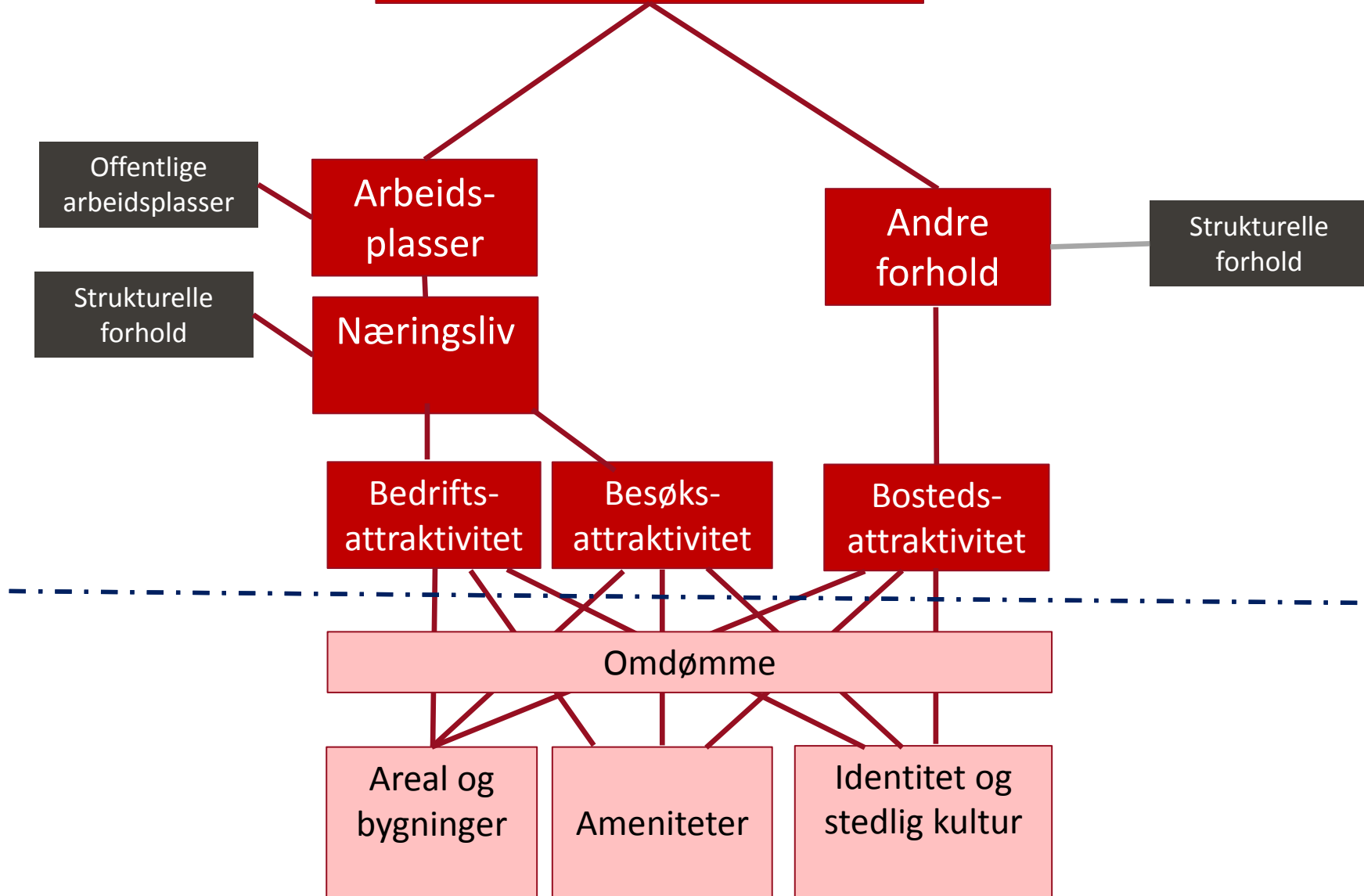
Attraktivitetsmodellen

**Hvorfor kommer de som kommer,
Og hvorfor reiser ikke de som blir?**

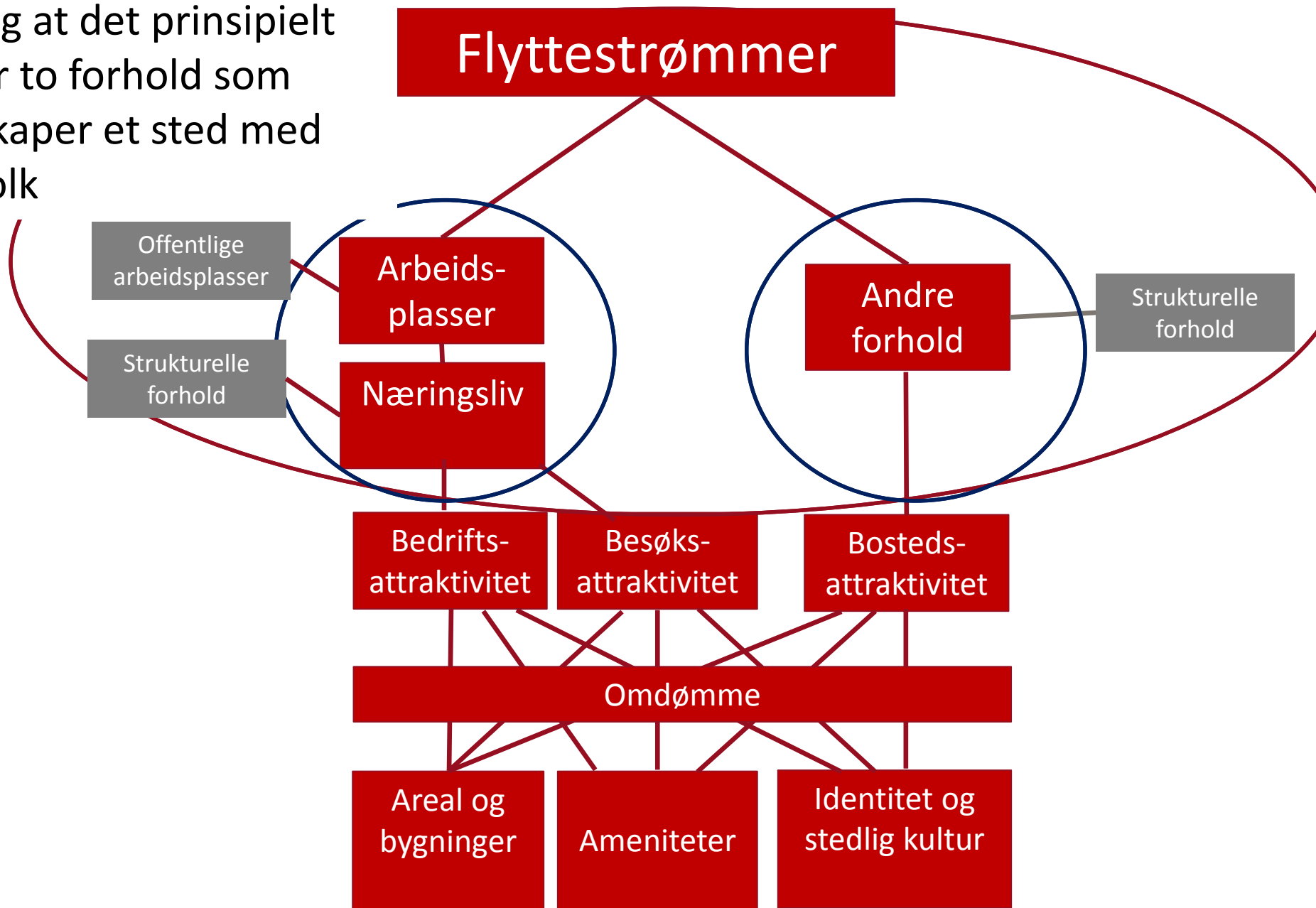

Flyttestrømmer

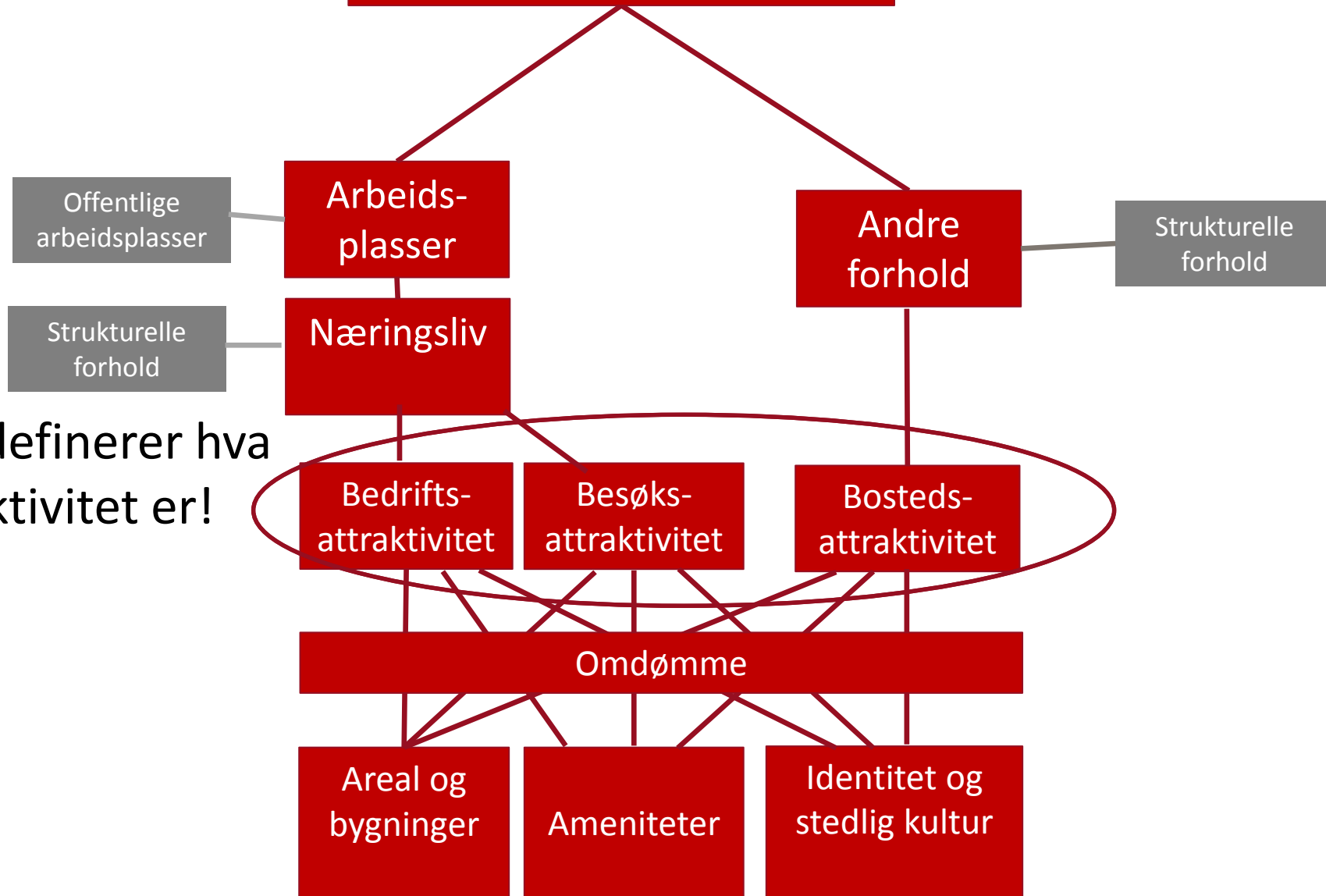

Den viser hva som påvirker flyttestrømmer endogent og eksogent

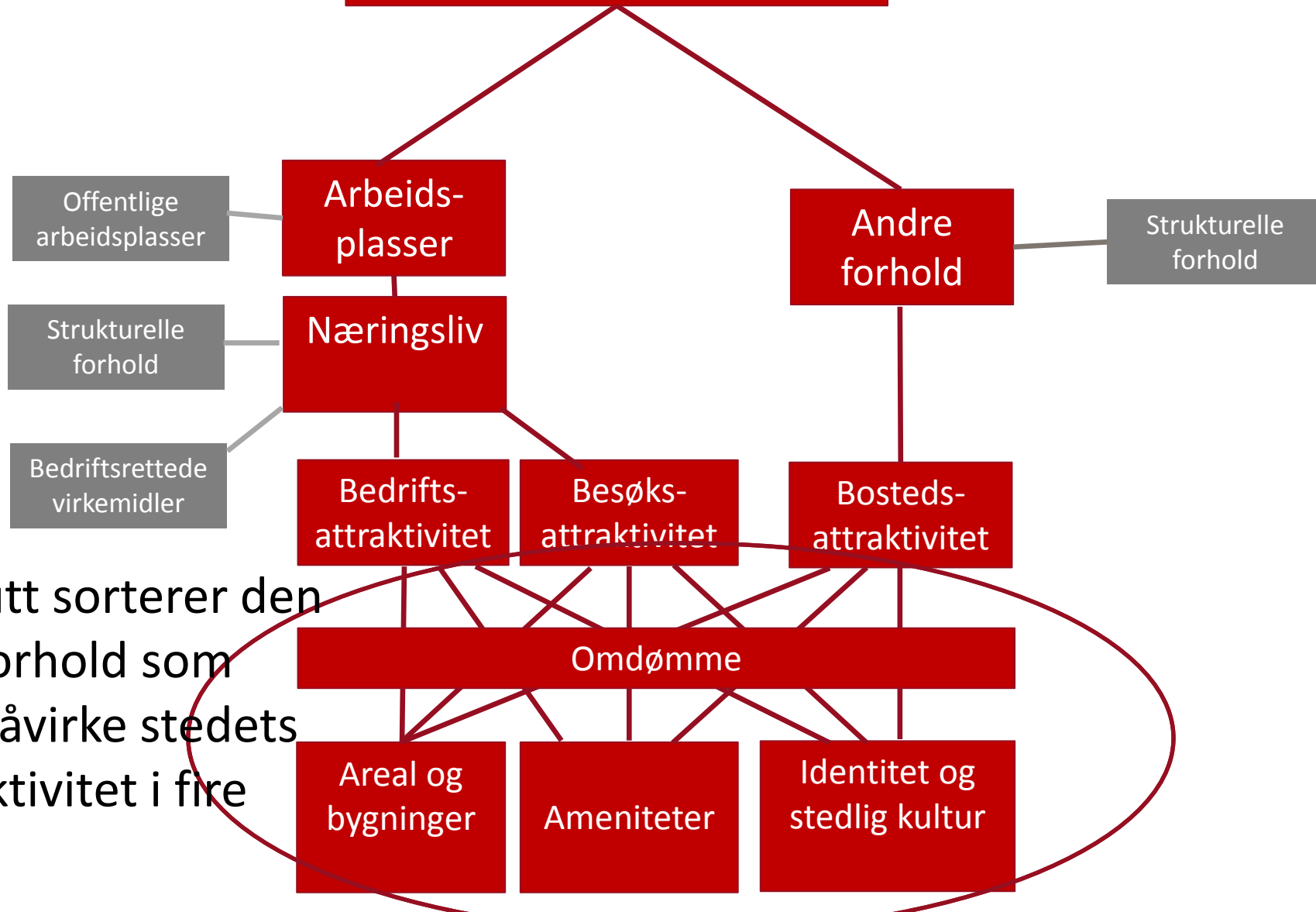
Og at det prinsipielt er to forhold som skaper et sted med folk

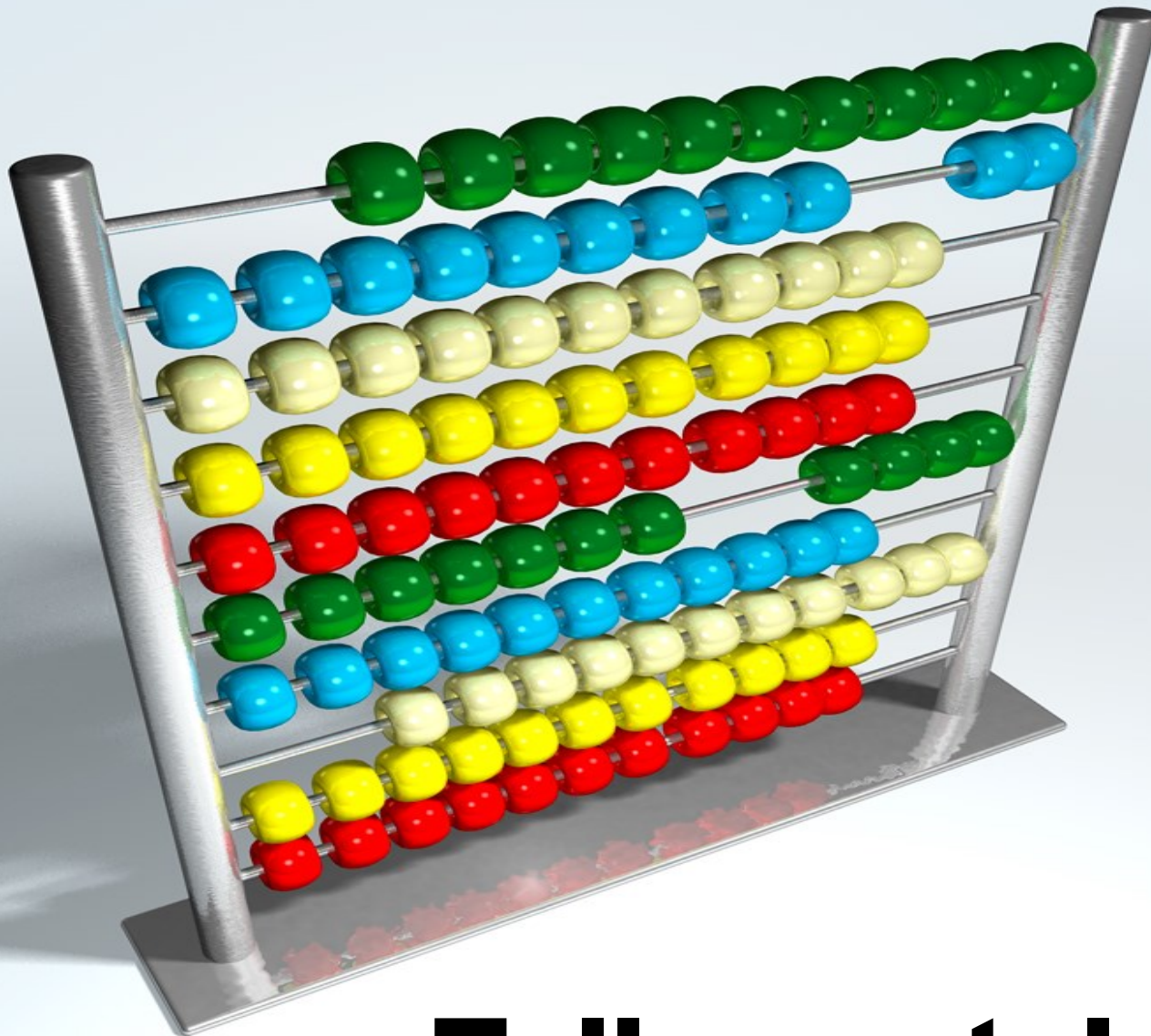
Flyttestrømmer

Flyttestrømmer

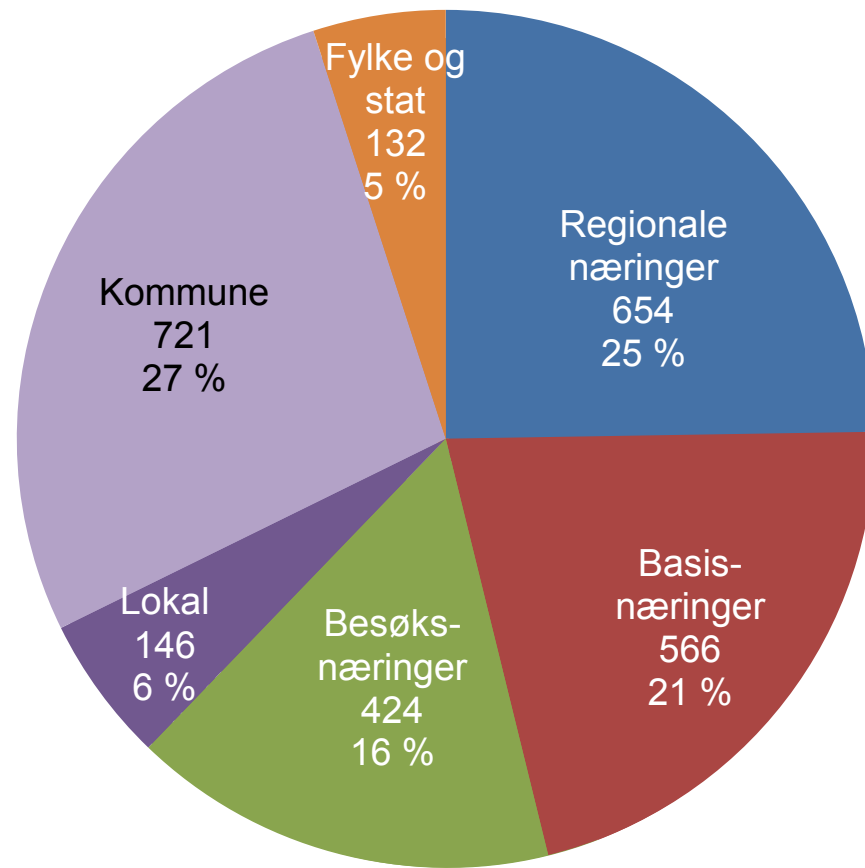
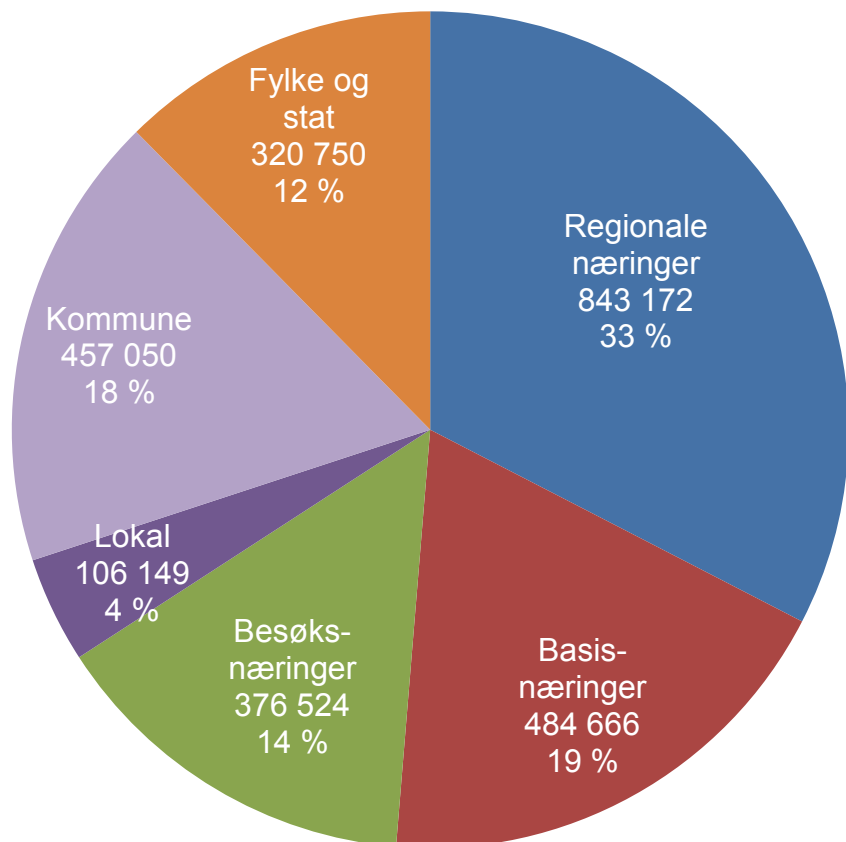
Til slutt sorterer den alle forhold som kan påvirke stedets attraktivitet i fire

Tallenes tale...

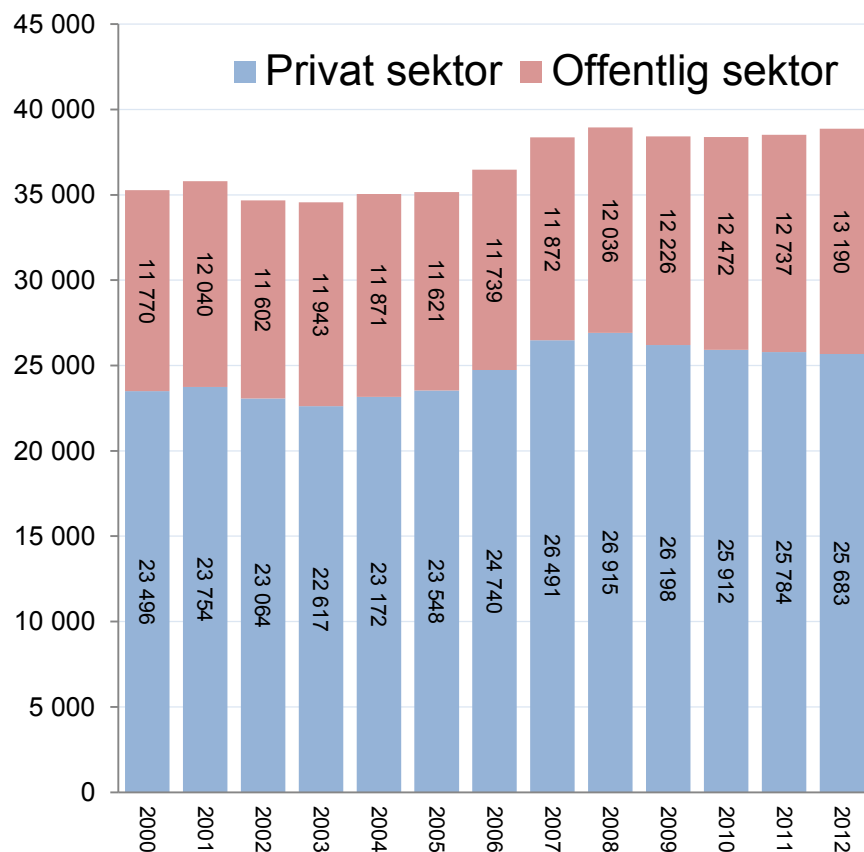

Bransjemiks, nasjonalt og regionalt

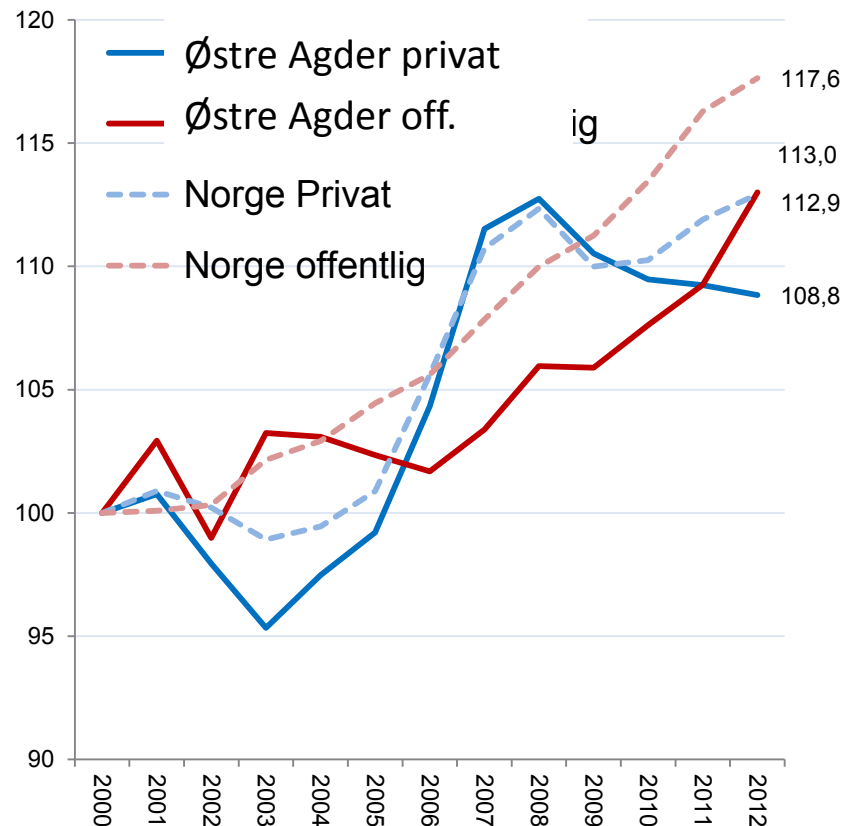

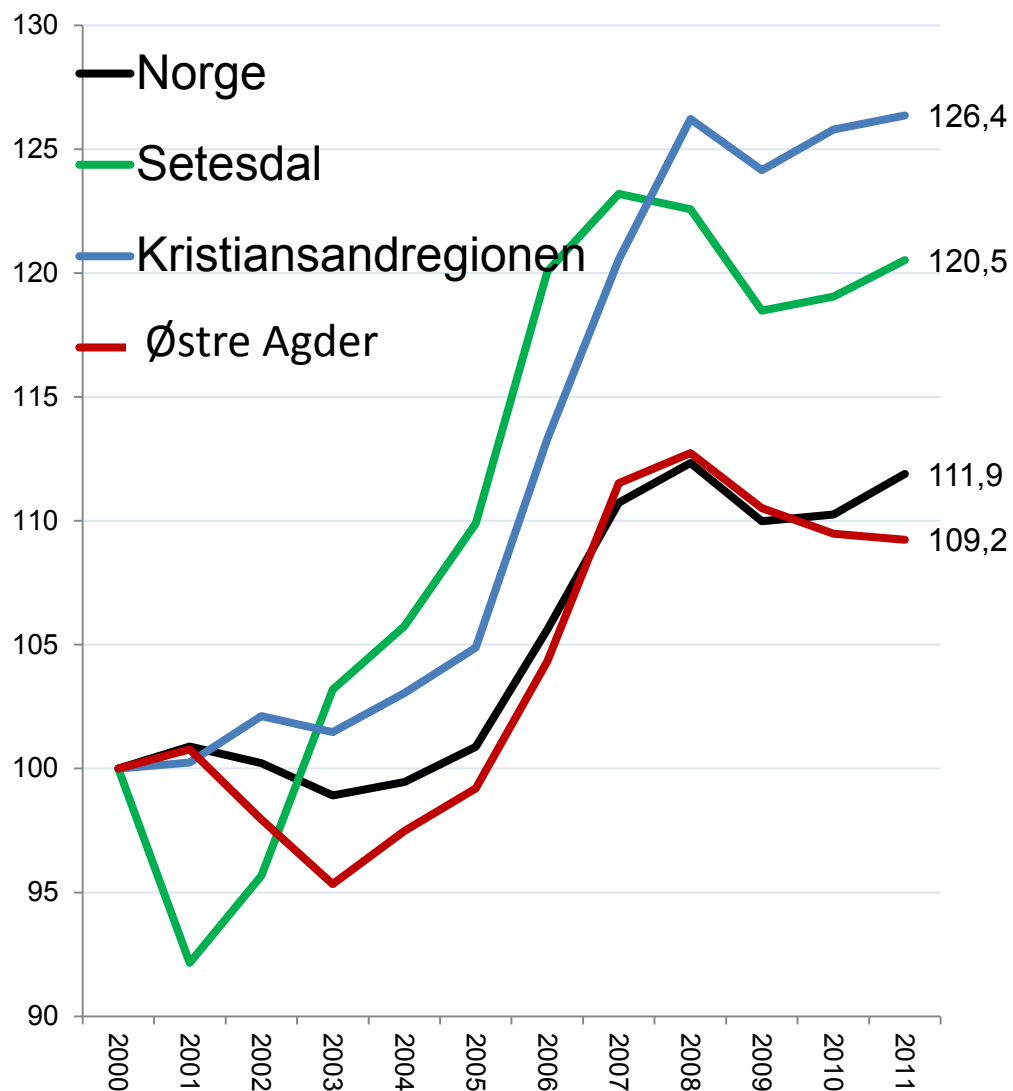
Arbeidsplasser

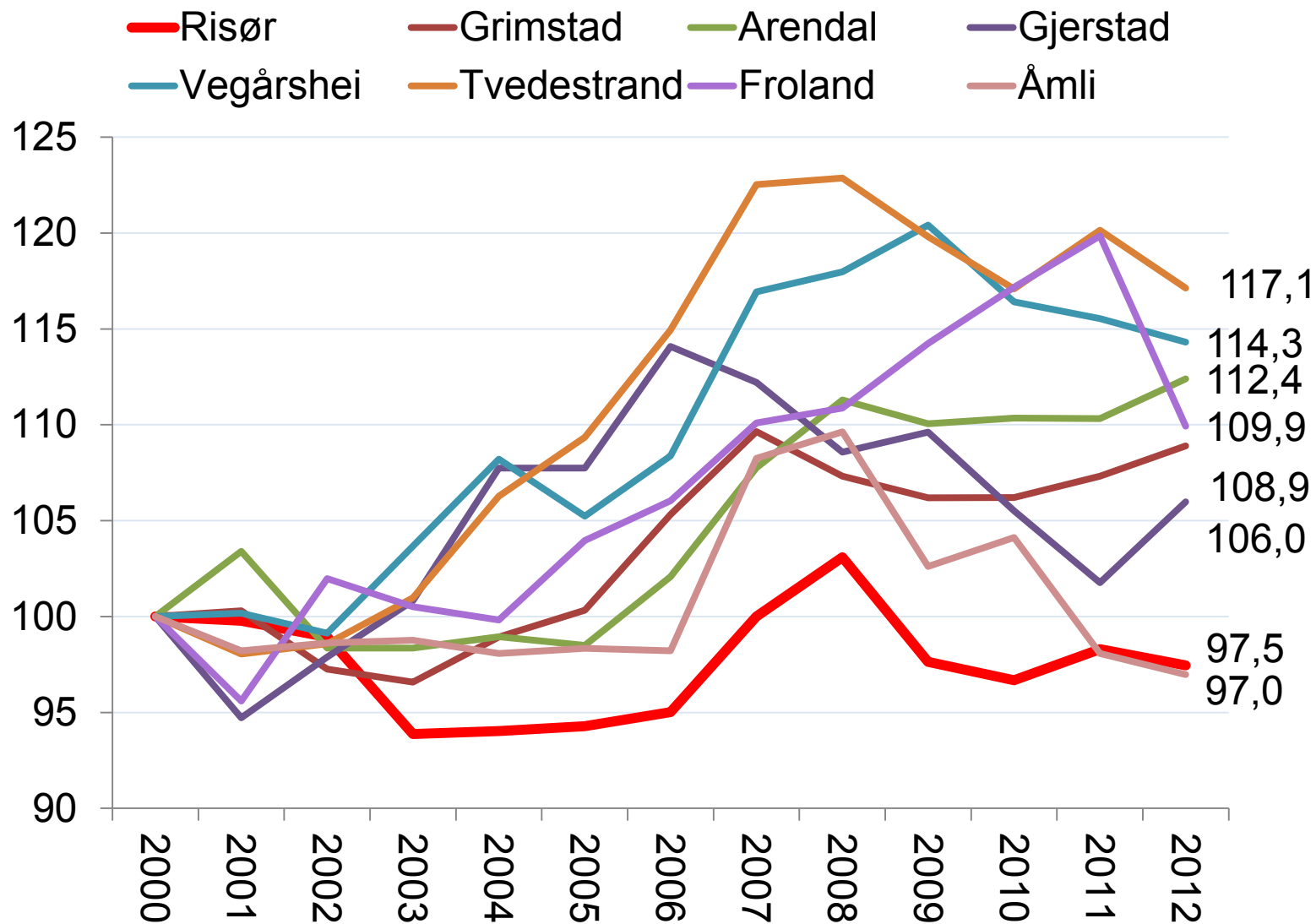
Figur 2: Antall arbeidsplasser i Østre Agder.

Figur 3: Utvikling i antall arbeidsplasser, alle sektorer, **indeksert**.

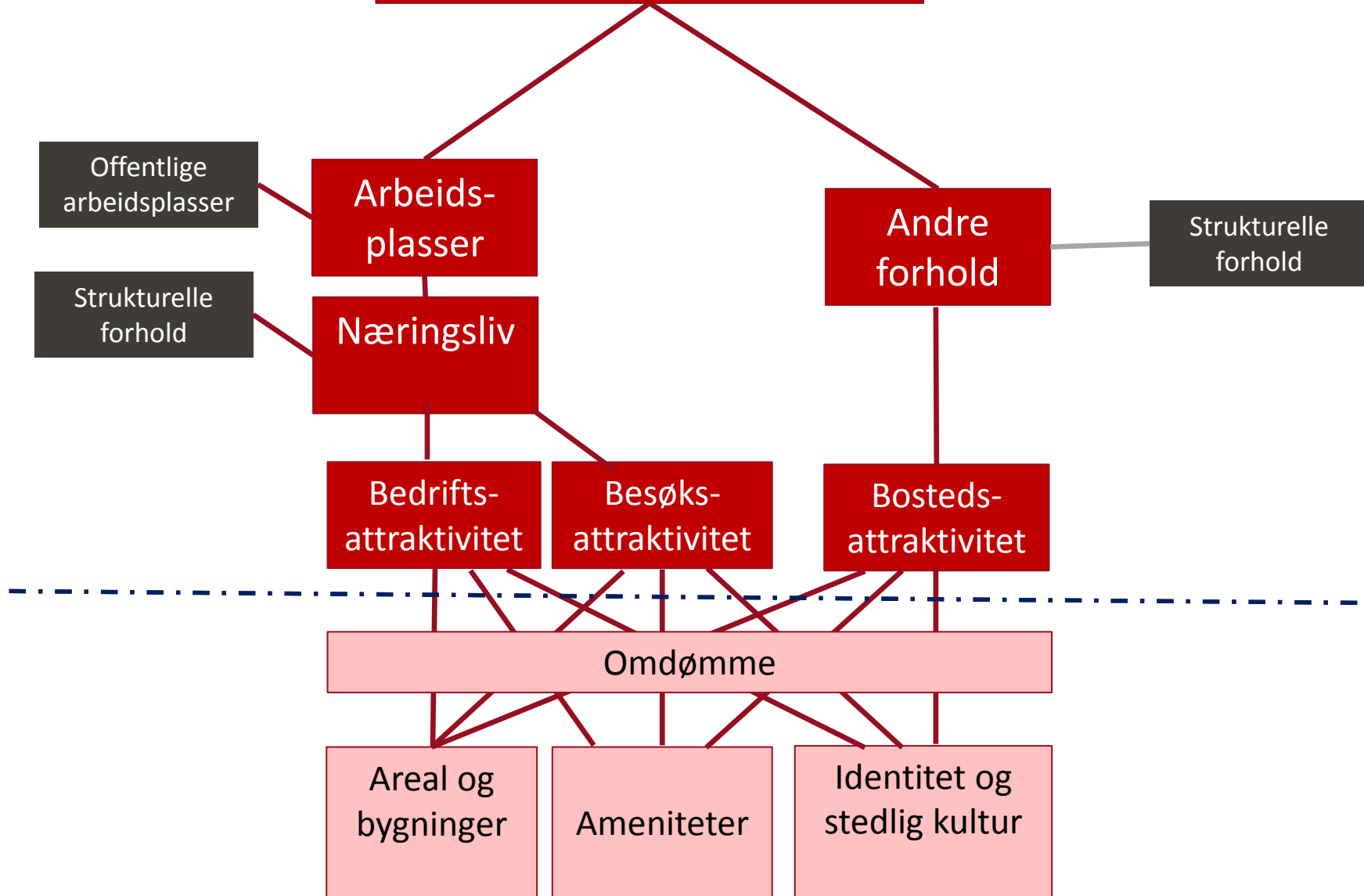

Figur 4: Arbeidsplassutviklingen, alle sektorer, i de enkelte regionene i Aust-Agder, **indeksert**.

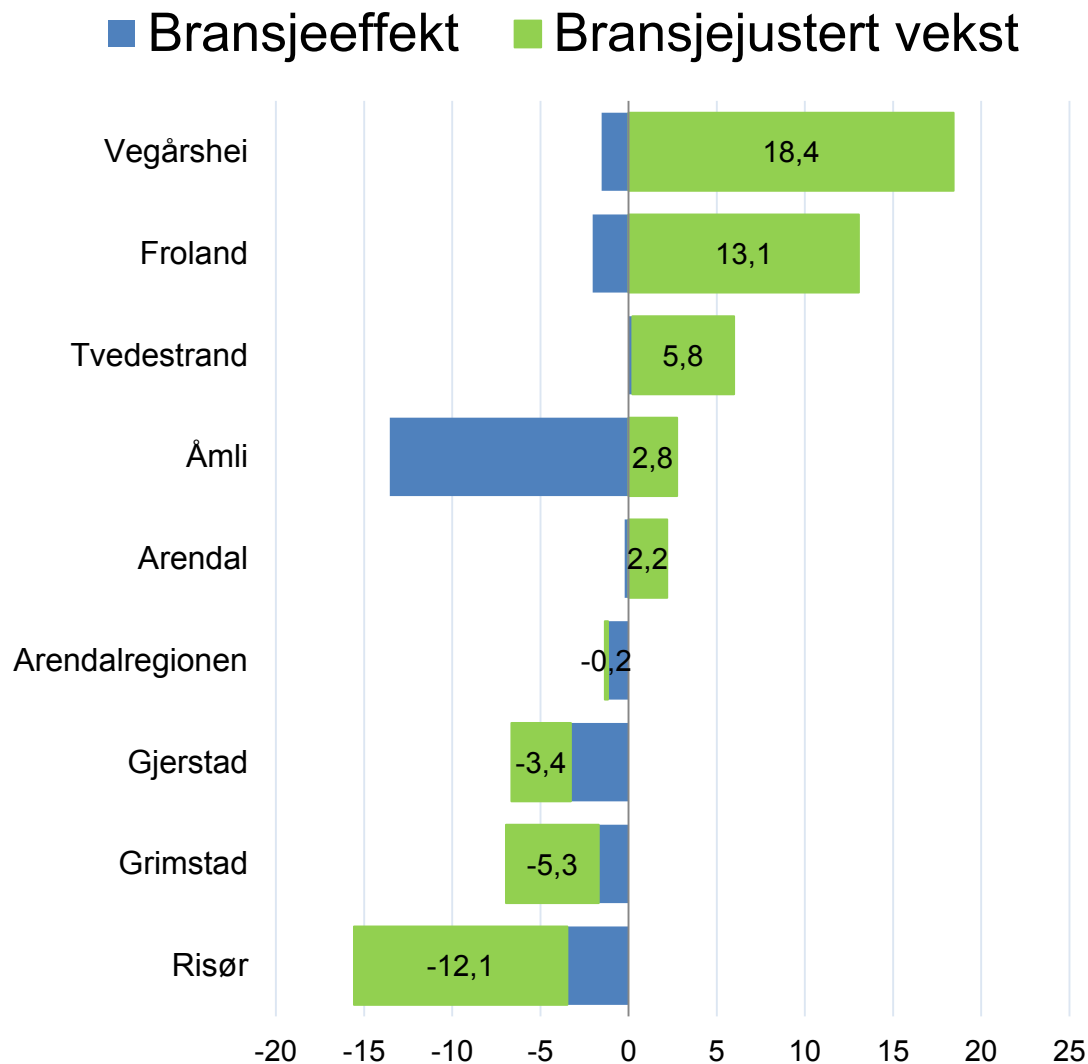

Figur 5: Arbeidsplassutviklingen (alle sektorer) i kommunene i Østre Agder, indeksert

Flyttestrømmer

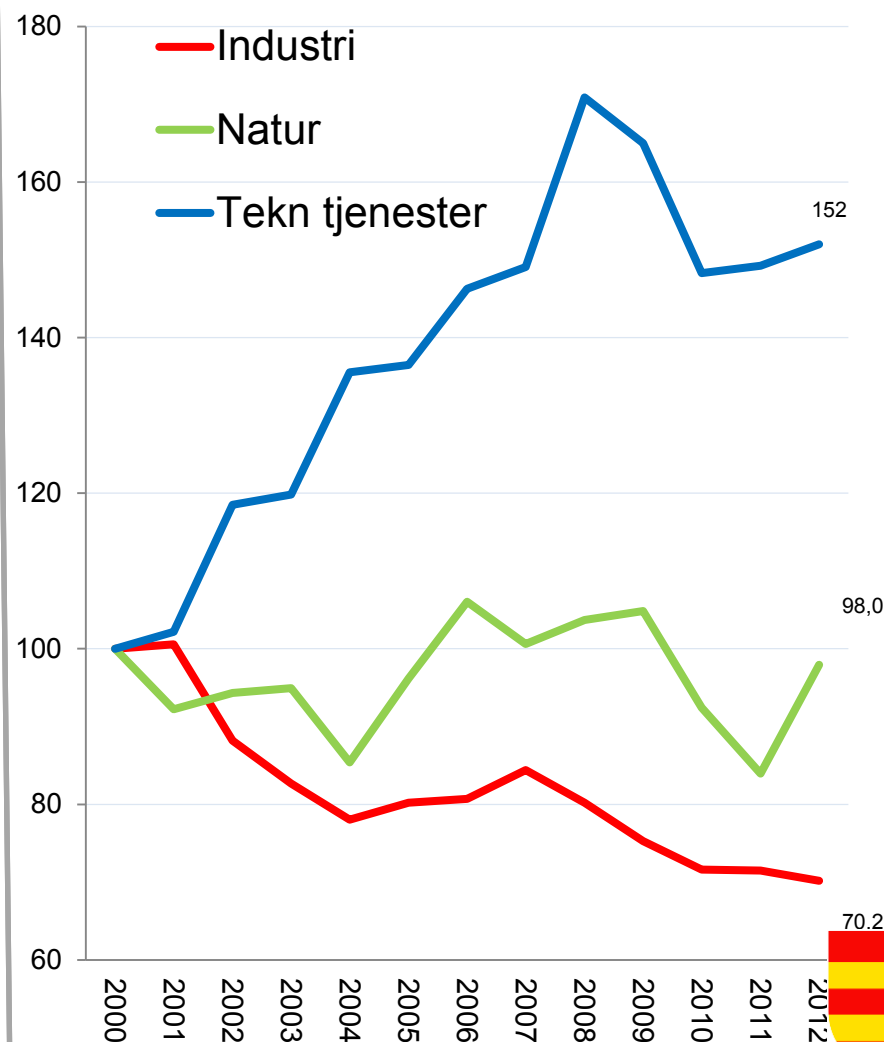
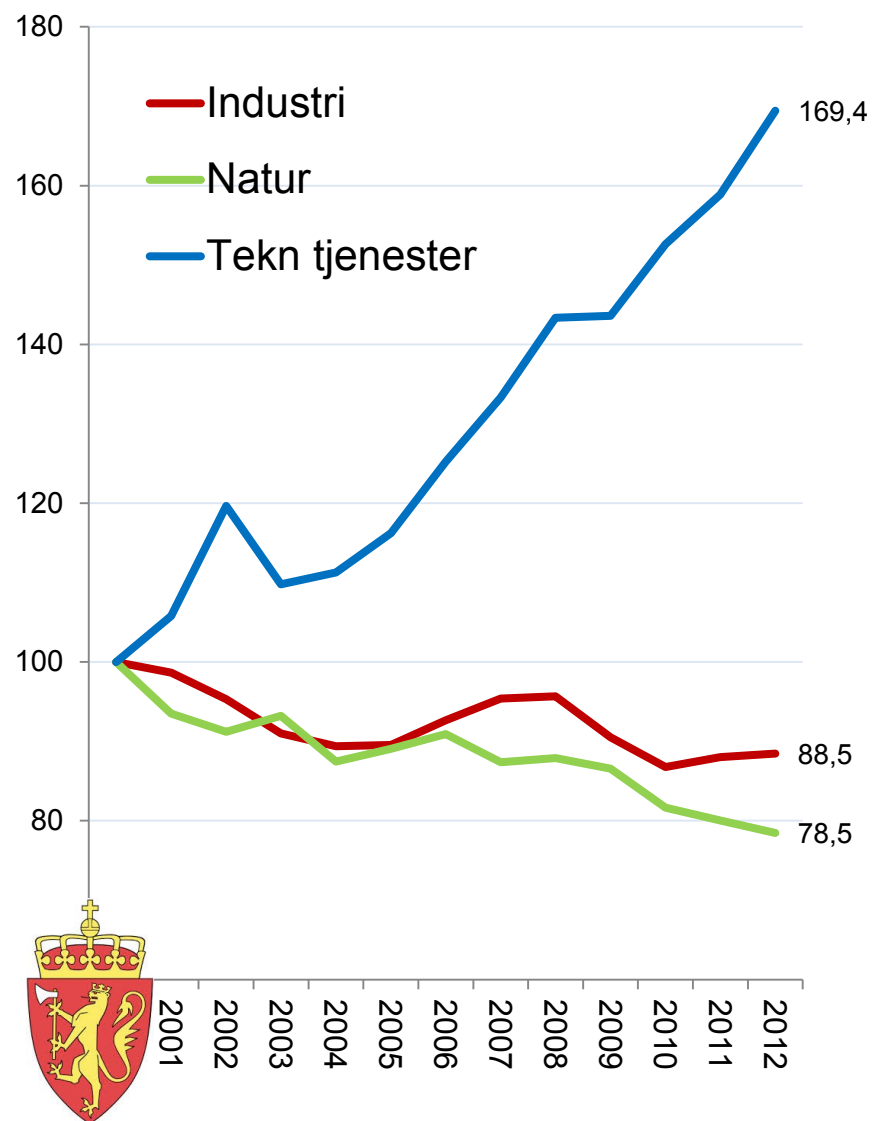
Sum bransjeeffekt og bransjustert vekst for de siste ti årene

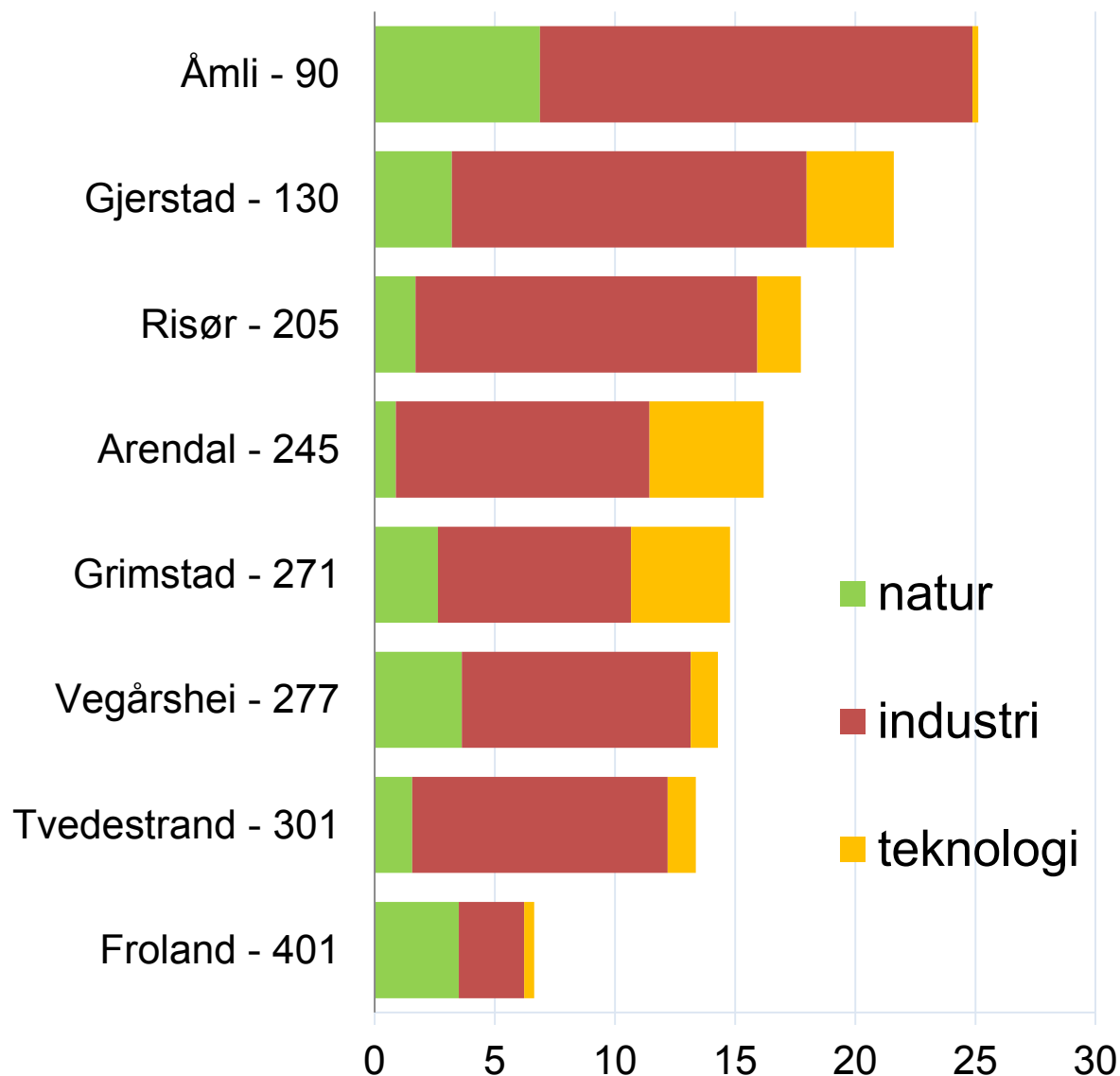

Basisnæringer

Detaljer om basisnæringslivet

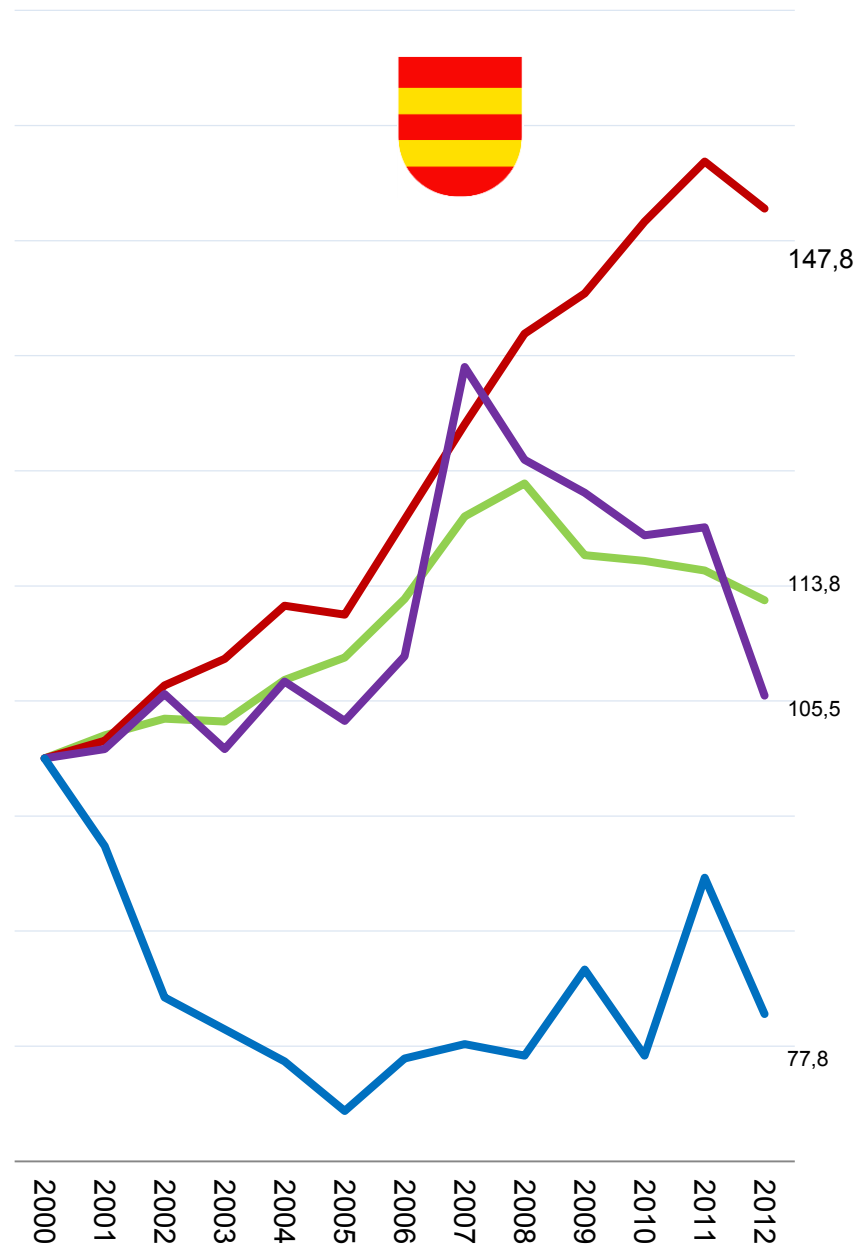
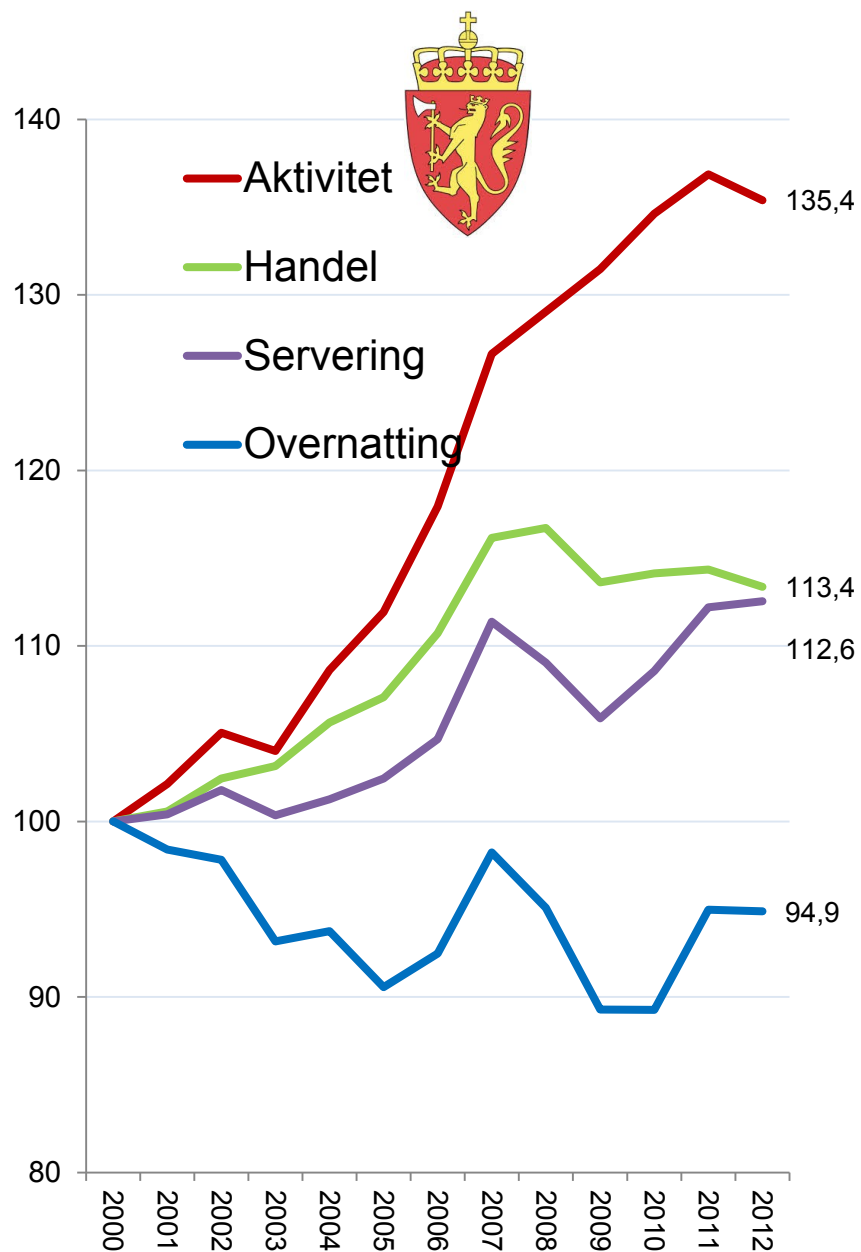

Nivå på basisnæringene i kommunene i Østre Agder i 2012

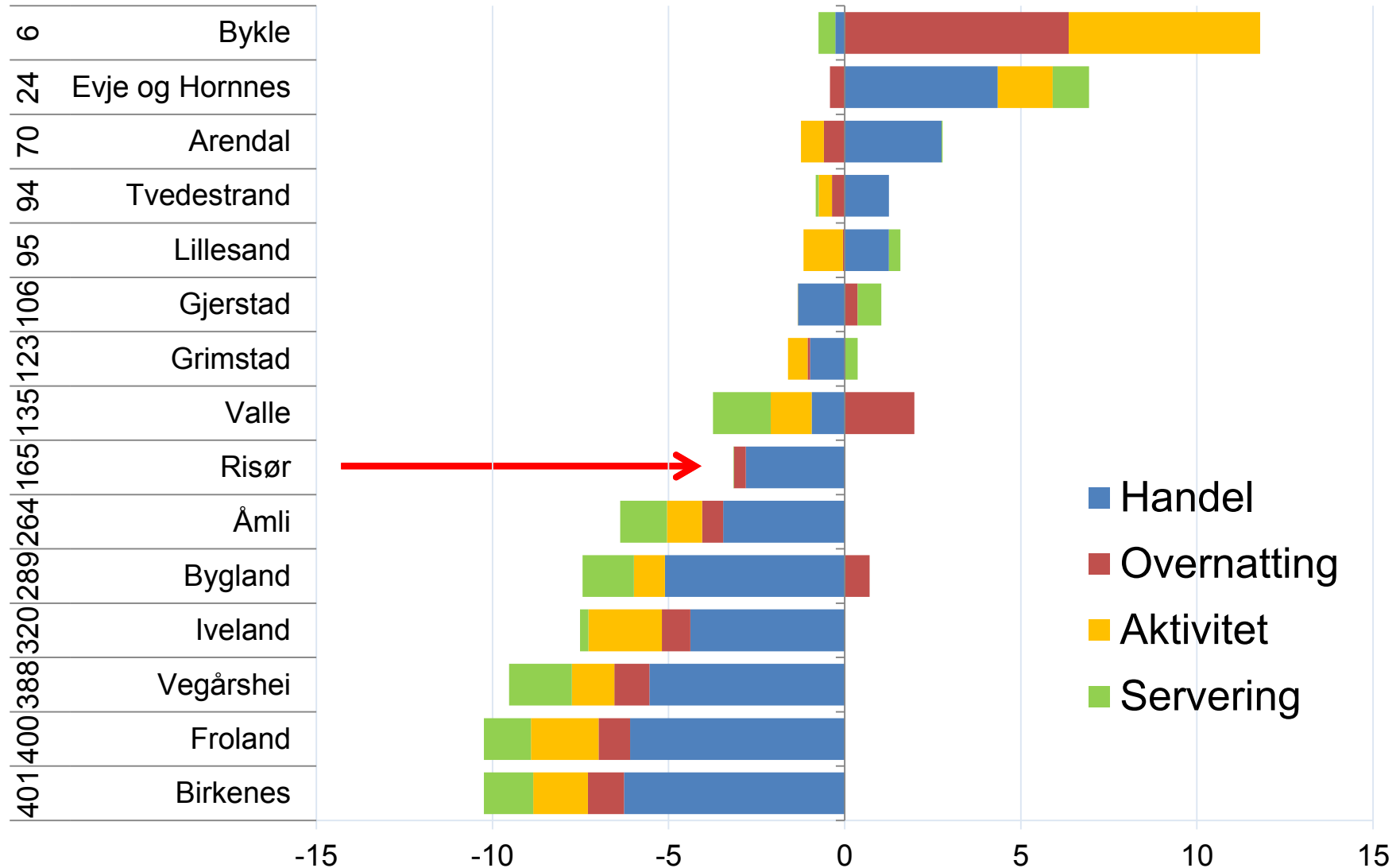

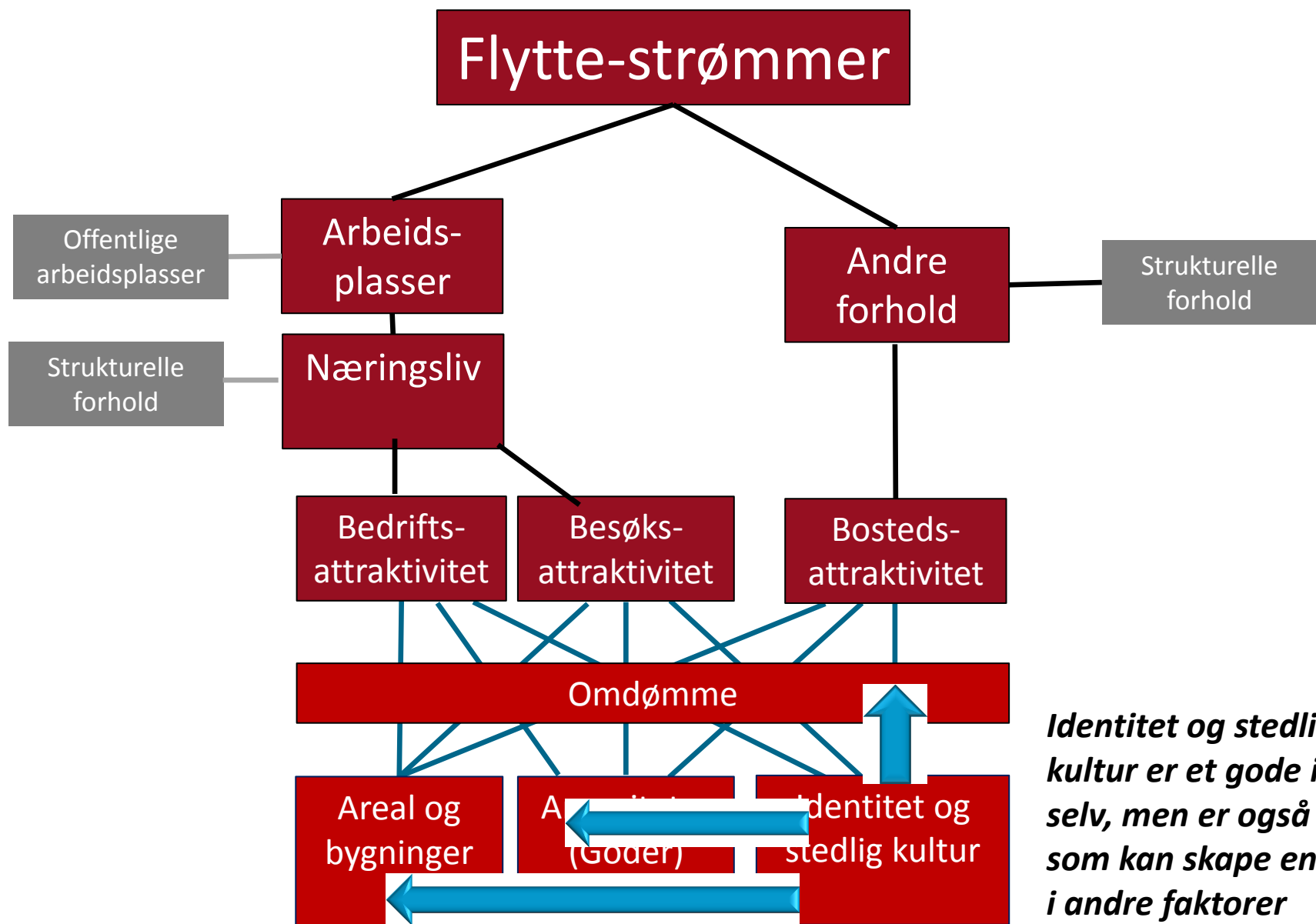

Besøksnæringer

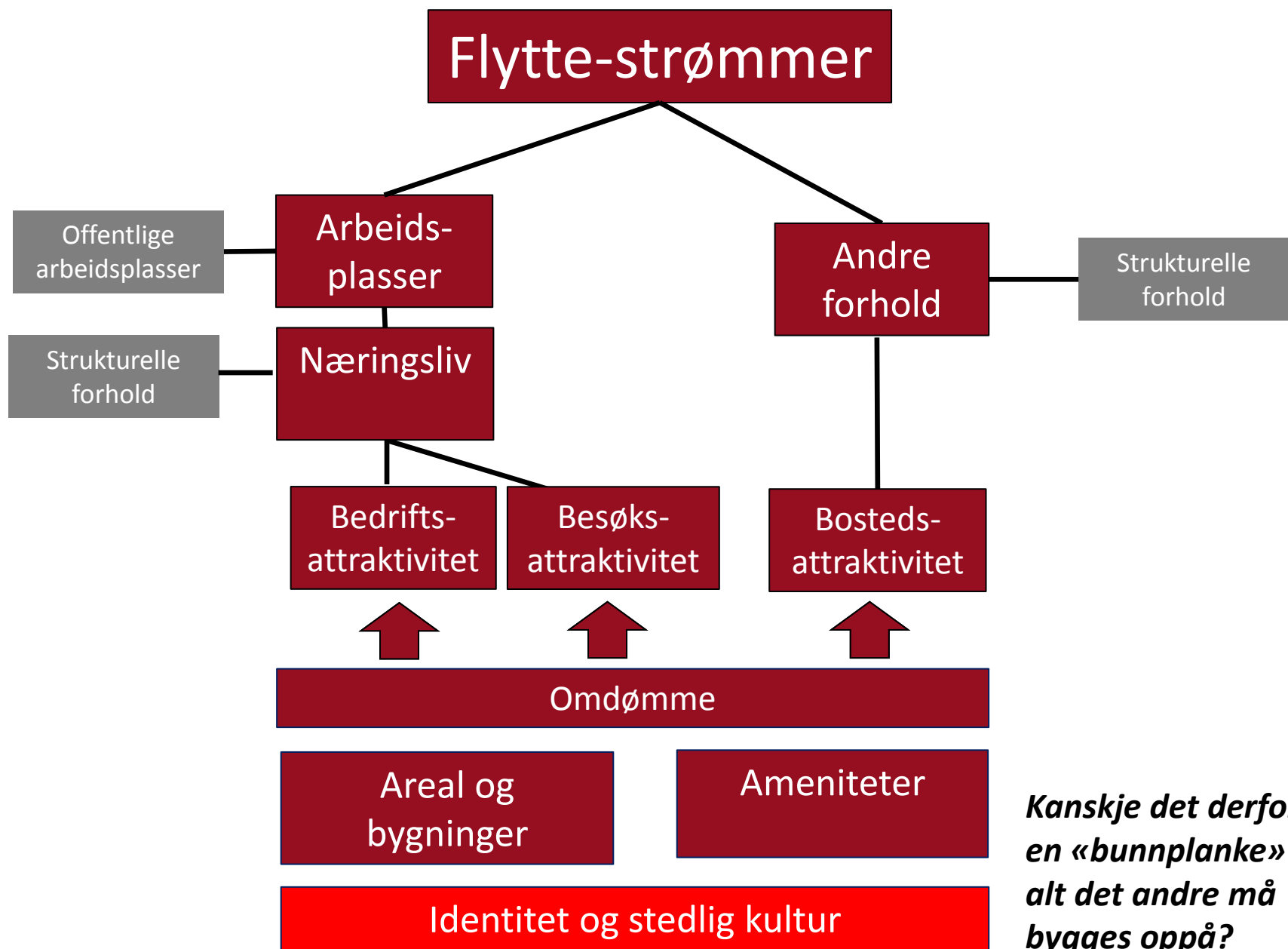

Overskudd av de ulike besøksnæringene i Aust-Agder, prosent av samlet sysselsetting i 2012.

Identitet og stedlig kultur er et gode i seg selv, men er også det som kan skape endring i andre faktorer

Kanskje det derfor er en «bunnplanke» som alt det andre må bygges oppå?

**Lykke til
– og takk for oppmerksomheten!**

Lars Ueland Kobro